

Socialdepartementet

Promemorian Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)

Ert diarienummer S2023/02208

Kammarrätten har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på förslagen i promemorian.

Upphandlingslagarna

Mindre företag

Med mindre företag avses enligt författningskommentaren små företag och mikroföretag enligt EU-kommissionens mening. I kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag är det närmare definierat. Mindre företag finns dock definierat i 1 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) med en definition som motsvarar den i artikel 5 i kommissionens rekommendation. I 9 kap. 34 a § aktiebolagslagen (2005:551) finns en hänvisning till årsredovisningslagens definition av mindre företag. En motsvarande hänvisning bör övervägas i de föreslagna bestämmelserna i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) och lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK), om dessa införs.

CPV-koderna

CPV-koderna i 19 kap. 3 a § LOU, respektive 15 kap. 4 a § LUK, är inte närmare definierade där eller i bilaga 2. Av såväl allmänmotiveringen som författningskommentaren framgår att de endast avser hälso- och sjukvård. Av CPV-koderna i Kommissionens förordning (EG) nr 214/2008 av den 28 november 2007 om [...] om förfaranden vid offentlig upphandling, när det gäller revidering av CPV framgår emellertid att de t.ex. även omfattar sådant som optikertjänster, barn- och ungdomsomsorg, äldreomsorg och andra

insatser som är hänförliga till socialtjänstlagens (2001:453) område samt veterinärtjänster. Promemorian saknar helt övervägande av de områden som inte är hänförliga till hälso- och sjukvård och som kommer omfattas av de föreslagna bestämmelserna.

Förelägganden och vite

Kammarrätten noterar att förelägganden enligt förslagen till nytt tredje stycke i 21 kap. 4 § LOU respektive 17 kap. 4 § LUK inte ska kunna förenas med vite. Det saknas motivering till varför förelägganden enligt första men inte tredje stycket ska kunna förenas med vite. Frågan bör övervägas vid eventuellt fortsatt lagstiftningsarbete.

Förordningen om statsbidrag till vissa vårdgivare som utför hälso- och sjukvårdsverksamhet av allmänt ekonomiskt intresse (förordningen)

7 § 1 förordningen

I bestämmelsen anges att ett av rekvisiten för att få bidrag är att vårdmottagningen inte är belägen mer än tjugo kilometer från en annan vårdmottagning. Det är oklart om bestämmelsen syftar på vilken vårdmottagning som helst eller en som innehåller samma specialiteter.

Man kan t.ex. tänka sig följande situation. På en ort finns en privatpraktiserande fysioterapeut. Regionen vill sedan att en liten vårdcentral eller distriktssköterskemottagning etableras på orten. Med förordningens utformning blir det inte möjligt för den som etablerar mottagningen att få del av stödet.

15 § förordningen

Under det fortsatta arbetet med förordningen bör det övervägas om bestämmelsen att pröva ansökan i befintligt skick i 15 § ska ersättas eller kompletteras med en bestämmelse att avvisa ansökningar som inte kompletterats.

Förordningens överklagandeförbud

I 27 § förordningen föreslås att endast beslut om ansökan om bidrag ska kunna överklagas. Det ges inte någon motivering till varför beslut att inte betala ut bidraget enligt 21 § och beslut om återkrav enligt 22 och 23 §§ inte ska få överklagas, annat än hänvisning till den situationen då återkrav av olagligt statsstöd sker enligt lagen

(2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Kammarrätten konstaterar att överklagandeförbudet även innebär att Socialstyrelsens beslut om återkrav inte utgör en exekutionstitel enligt 3 kap. 1 § första stycket 6 a) utsökningsbalken. Dessa frågor bör övervägas i det fortsatta arbetet med förordningen.

Synpunkter på de föreslagna författningstexterna

Punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till LOU och LUK är formulerad som en övergångsbestämmelse. Den kunde bättre formuleras som en ikraftträdandebestämmelse eftersom det inte finns någon äldre bestämmelse att tillämpa. Punkt 2 kan formuleras på följande sätt. ”Lagen tillämpas inte på upphandlingar som påbörjats före ikraftträdandet.”

I 3 § förordningen har vissa definitioner samlats. Lämpligen kan även definitionen av hälso- och sjukvårdsverksamhet som nu föreslås sist i 5 § tredje stycket flyttas dit.

I 7 § 4 förordningen bör ”inom ett visst intervall” justeras så att det framgår att det är ett intervall som Socialstyrelsen närmare föreskriver, i stället för att detta enbart framgår av bemyndigandet i 26 §.

Enligt 22 § 1 förordningen är en bidragsmottagare återbetalningsskyldig om det finns någon grund för *det* enligt 21 § 1, 2, 3 eller 4. 21 § behandlar emellertid de situationer då Socialstyrelsen ska besluta att helt eller delvis inte betala ut bidraget. Vidare saknas anledning att räkna upp samtliga punkter i hänvisningen. 22 § 1 bör därför formuleras om, t.ex. till ”det enligt 21 § funnits grund för att helt eller delvis inte betala ut bidraget”.

Yttrandet har beslutats av kammarrättslagmannen Mats Törnered och kammarrättsrådet Johannes Gäverth (tillika föredragande).

Mats Törnered

Johannes Gäverth